

MARIÁNSKÉ RADČICE-----> 2035

STRATEGICKÝ ROZVOJ OBCE

Tato strategie byla zpracována metodikou SPININ v rámci projektu
„Strategické plánování zohledňující neformální instituce jako nástroj pro rozvoj kvality života v obci“
(číslo projektu TQ03000419) společností SMS-slужby s.r.o. pod vedením Univerzity Jana Evangelisty
Purkyně v Ústí nad Labem.

Na vypracování se podílelo vedení obce, zastupitelé, zástupci spolků a dalších institucí i místní obyvatelé.

Zpracovatelský tým:

Bc. Slávek Holeyšovský, SMS-slужby s.r.o. – hlavní zpracovatel

Bc. Jana Malkusová – komunitní koordinátor

RNDr. Marek Komárek, Ph.D., SMS-slужby s.r.o. – odborné vedení

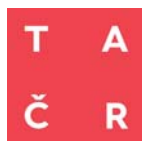
Mgr. Kateřina Vyhnánková, Přírodovědecká fakulta UJEP – odborné vedení

Ing. Tomáš Sýkora, Ph.D., Fakulta sociálně ekonomická UJEP – odborné vedení

MgA. Jiří Hanek – grafické práce

Ing. Tomáš Janata, Ph.D. – kartografické výstupy

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu SIGMA – Dílčí cíl 2.

JAK VZNIKL TENTO DOKUMENT	4
JAK VYPADAJÍ MARIÁNSKÉ RADČICE?	6
JAK VYPADÁ NAŠE OBEC V ROCE 2035?	7
HODNOTY, KTERÝMI SE ŘÍDÍME	8
CO NÁS SPOJUJE / CO NÁS ROZDĚLUJE / DILEMATA, KTERÁ NÁS TRÁPÍ	9
VÝZVY KTERÉ MÁME PŘED SEBOU	10
 KAM SMĚŘUJEME – STRATEGICKÉ CÍLE	 11
 KAM SMĚŘUJEME – SPECIFICKÉ CÍLE	 12
1.1 Zvýšit dostupnost obecního bydlení pro mladé rodiny	16
1.2 Vytvořit podmínky pro samostatné bydlení seniorů v obci	17
1.3 Podpořit rozumnou a kvalitní výstavbu včetně mobility, bezpečnosti a propojení území	18
2.1 Posílit spolkový a komunitní život	19
2.2 Posílit mezilidské vztahy, tradice a mezigenerační soudržnost	20
2.3 Zlepšit komunikaci mezi vedením obce a občany	21
3.1 Připravit se na rekultivaci krajiny po těžbě	22
3.2 Zvýšit kvalitu ovzduší, rozvíjet zeleň a modrou infrastrukturu a zlepšit nakládání s odpady	23
3.3 Zvýšit ekologické povědomí a zapojení veřejnosti	24
4.1 Diverzifikovat příjmy obce před ukončením těžby	25
4.2 Efektivní správa majetku a snižování nákladů	26
4.3 Podpořit soběstačnost a odolnost obce	27
 SLEDOVÁNÍ NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ	 28
ZÁSOBNÍK PROJEKTŮ	29
PŘÍLOHY	30
ZÁVĚREČNÁ DOLOŽKA	31

JAK

Tento dokument je jedním z konkrétních výstupů dlouhodobého a neustále se vyvíjejícího procesu strategického plánování. Jeho vznik odráží rozhodnutí obce Mariánské Radčice přistoupit k řízení svého rozvoje systematicky a s dlouhodobou vizí.

Proces byl realizován prostřednictvím nového, inovativního přístupu, který vznikl ve spolupráci s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně (Ing. Tomáš Sýkora, Ph.D., Mgr. Kateřina Vyhnánková, Ing. Martin Domín Ph. D., Doc. Ing. Lenka Slavíková Ph. D., Bc. Jana Malkusová, Mgr. Tomáš Král, Ing. Jan Holub, Ph. D., Mgr. Et Mgr. Hana Galiová) a společností SMS-slужby s. r. o. (RNDr. Marek Komárek, Bc. Slávek Holeyšovský), za grantové podpory Technologické agentury České republiky v rámci programu SIGMA č. projektu TQ03000419. Prvním krokem bylo setkání vedení obce a několika aktivních občanů – tento moment položil základ pro komunitní platformu, která sehrála klíčovou roli v celém procesu využití inovativního přístupu s aplikací neformálních institucí.

Na základě síťového efektu byly následně uskutečněny hloubkové rozhovory s obyvateli, jejichž výstupem byl tzv. „vstupní snímek obce“ – kvalitativní mapa vnímání života v obci a jejich potřeb. Současně byla zpracována socioekonomická analýza a proběhlo dotazníkové šetření. Během celého procesu se konaly různé aktivity s veřejností a byly průběžně prezentovány dílčí výstupy.

Získané poznatky umožnily formulovat konkrétní rozvojové potřeby, silné i slabé stránky a příležitosti k dalšímu směřování obce. Klíčovým prvkem tohoto přístupu je komunitní platforma – skupina aktivních obyvatel, kteří se podílejí na rozvoji obce. Její součástí je komunitní koordinátor, který zajišťuje kontinuitu celého procesu, sleduje naplňování opatření a podporuje jejich implementaci.

Tento dokument – společně s přílohami – je výsledkem výše popsání procesu. Není však cílem, ale naopak začátkem dlouhodobé cesty, během níž bude strategie dále rozvíjena, vyhodnocována a uváděna do praxe.

PROČ

Strategické plánování v Mariánských Radčicích nevzniklo náhodou ani jako pouhá formální povinnost. Vzniklo z potřeby – z hlubšího uvědomění, že obec stojí na zásadní křižovatce svého vývoje. Tato potřeba vzešla jak zevnitř – ze strany obce samotné, tak zvenčí – díky novým metodám, které do rozhodovacích procesů přinášejí neformální instituce a komunitní rozvoj.

Mariánské Radčice leží v krajině, která byla po desetiletí ovlivňována těžbou hnědého uhlí. Tato minulost je stále přítomná – ať už v podobě územních omezení, zaniklých sídel, nebo proměněné krajiny. Právě tím, že jsou Radčice na pomezí industriální minulosti a nové budoucnosti, vzniká jedinečný prostor pro změnu role obce – od místa spojeného s těžbou ke komunitě, která si svou budoucnost určuje sama. Ukončení těžby, proměna krajinného rázu přinášejí otázku: čím budou Mariánské Radčice dál?

Odpověď na tuto otázku nelze najít bez lidí. V obci žije komunita, která má ke svému místu silný vztah. V posledních letech se však začínají objevovat známky oslabování mezilidských vazeb, ale i nová občanská energie – zejména mezi mladší generací. Tato energie potřebovala prostor a smysluplné využití. I proto vznikla komunitní platforma, která dala lidem možnost podílet se na hledání řešení, pojmenovávat problémy a přinášet nápady. Strategický dokument tak nevznikl izolovaně, ale jako součást širší snahy změnit kulturu rozhodování v obci – směrem k otevřenosti, dialogu a společnému směřování.

Vedle hodnotových motivací zde stály i konkrétní praktické výzvy. Obec čelí stárnutí populace, nedostatku dostupného bydlení, absenci služeb pro seniory. Současně má ale k dispozici rozvojové pozemky, vlastní bytový fond, dobrou finanční situaci a silnou komunitní identitu. Tato kombinace problémů a příležitostí si žádala systematický a dlouhodobý přístup – nikoli improvizaci. Klíčem k hledání nové budoucnosti byla identifikace společných hodnot, které chtěli místní uchovávat a rozvíjet.

Cílem proto nebylo vytvořit dokument, který po schválení skončí v archivu. Cílem bylo nastartovat trvalý, živý a opakovaný proces, který bude obci pomáhat rozhodovat o budoucnosti na základě dat, diskuse i sdílených hodnot. Strategické plánování se tak v Mariánských Radčicích nestalo jednorázovou akcí, ale součástí každodenního přemýšlení o tom, kam obec směřuje, co potřebuje a co si přeje její obyvatelé.

Tímto způsobem se Mariánské Radčice stávají obcí, která nejen reaguje na okolnosti, ale aktivně formuje svou budoucnost.

JAK VYPADAJÍ MARIÁNSKÉ RADČICE?

MARIÁNSKÉ RADČICE ----->2035

ZÁKLADNÍ STATISTICKÁ DATA

	Počet obyvatel (2024):	460
	Rozloha katastru:	1 249 ha
	Počet domů (SLDB 2021):	131
	z toho rodinné domy:	113
	bytové domy:	9
	Počet obecních bytů:	68
	Nejvyšší počet obyvatel (rok 2015):	483
	Mateřská škola:	kapacita 15 dětí
	Počet ekonomických subjektů (2021):	209
	z toho OSVČ:	71
	společnosti s ručením omezeným:	9
	Zásobení vodou:	veřejný vodovod z vodárenské soustavy Fláje
	Napojení na kanalizaci:	98 % obyvatel
	Elektřina:	tři trafostanice napojené na síť 22 kV
	Denní intenzita dopravy po silnici II/256 (2020):	cca 1 789 vozidel
	Nezaměstnanost (2024):	5,9 %
	Počet obecních budov:	24
	Obecní rozpočet (2024):	
	příjmy:	31,2 mil. Kč
	výdaje:	25,7 mil. Kč
	zůstatek na účtu (k 31. 12. 2023):	24,4 mil. Kč
	Příjmy z těžby (2024):	9,4 mil. Kč
	Podíl území v dobývacím prostoru:	cca 50 %

Obec Mariánské Radčice se nachází v okrese Most v Ústeckém kraji a je součástí správního obvodu obce s rozšířenou působností Litvínov. Leží přibližně 8 km jihozápadně od Litvínova a 11 km severozápadně od Mostu, v krajině poznamenané dlouholetou těžbou hnědého uhlí. K 1. 1. 2024 zde žije 460 obyvatel.

Území obce má rozlohu 1 249 ha a zahrnuje dvě části – samotné Mariánské Radčice a zaniklou obec Libkovice, která byla zlikvidována kvůli těžbě. Přestože obec samotná zániku unikla, těžba výrazně ovlivnila její rozvoj, krajinný ráz i demografický vývoj.

Mariánské Radčice jsou napojeny na veřejný vodovod a kanalizaci zakončenou čistírnou odpadních vod. Občanská vybavenost odpovídá velikosti obce – nechybí zde pošta, knihovna, mateřská škola, pohostinství, sportovní areál a základní služby. Obec vlastní 68 nájemních bytů a řadu veřejných budov, z nichž mnohé čekají na rekonstrukci.

Ekonomicky je obec úzce spjata s těžbou a průmyslovým okolím. Většina obyvatel vyjíždí za prací do okolních měst, především do Litvínova a Mostu. Významnou složku příjmů tvoří výnosy z těžby, které však po roce 2030 mohou skončit, což představuje strategickou výzvu do budoucna.

Dopravní obslužnost je zajištěna silnicemi II/256 a III/2564, které spojují obec s okolními sídly. Veřejná doprava je dostupná zejména směrem na Litvínov. Obcí procházejí také dvě cyklotrasy.

Mariánské Radčice nejsou turisticky exponovanou obcí, avšak díky místnímu klášteru, industriální historii a každoroční Mariánské pouti si uchovávají svůj osobitý charakter.

JAK VYPADÁ NAŠE OBEC V ROCE 2035?

MARIÁNSKÉ RADČICE ----->2035

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTY OBCE

Obec Mariánské Radčice se rozprostírá v krajině pod Krušnými horami a leží mezi chemičkou, skládkou Celio a hnědouhelným dolem Bílina, který svou činností zasahuje do našeho katastru. Rozvoj v této lokalitě byl dosud velmi obtížný vzhledem k poloze obce, která leží v chráněném ložiskovém území, a to zabraňuje výstavbě a rozšiřování obce mimo současně zastavěné území. Na místo rozšiřování obce se tak našimi hodnotami stalo zachování tradiční vesnice uprostřed průmyslové oblasti, budování pocitu sounáležitosti v našich občanech a v neposlední řadě i budování pestrého komunitního života tak, aby vesnice držela při sobě.

Před naší obcí je nyní velká řada nových výzev, které budou souviset s plánovaným brzkým ukončením těžby na přilehlém uhelném dole a s tím související přeměnou celého regionu. I za tímto účelem vznikl tento strategický plán, který udává směr budoucího vývoje naší obce dle vize našich občanů. Snad se nám společnými silami podaří naši ves posunout zase o kousek dále a bude se tu žít dobře všem lidem, kterým není budoucnost obce lhostejná.

Jaroslav Sikora

DLOUHODOBÁ VIZE OBCE

**„Mariánské Radčice –
minulost nás formovala,
budoucnost tvoříme my.“**

Mariánské Radčice jsou klidnou a soudržnou obcí, která staví na tradicích, sousedských vztazích a aktivním komunitním životě.

Obec podporuje dostupné bydlení pro mladé i seniory skrze výstavbu a rekonstrukce obecních bytů a domů.

Spolky, kulturní akce a otevřený dialog mezi vedením a občany posilují vzájemnou důvěru a spolupráci.

Rekultivace území po těžbě mění okolní krajinu a přináší nové příležitosti pro rozvoj.

Obec zároveň odpovědně hospodaří a připravuje se na pokles příjmů po ukončení těžby.

**Mariánské Radčice tak zůstávají místem, kde se dobře žije –
– s pevným základem v minulosti a otevřenou cestou do budoucnosti.**

HODNOTY, KTERÝMI SE ŘÍDÍME

MARIÁNSKÉ RADČICE ----->2035

Hodnoty, kterými se řídí vedení obce i všichni obyvatelé při plánování stejně jako při každodenním rozhodování a jednání.

SOUNÁLEŽITOST A PATRIOTISMUS

Lidé vnímají Mariánské Radčice jako svůj domov, se kterým mají hluboký osobní vztah. Často vyjadřují hrdost na svou obec, citovou vazbu k místu i historii a potřebu ji chránit. Tato hodnota se projevuje v ochotě „bojovat za obec“, být jí věrný a angažovat se pro její dobro.

KOMUNITA A SOUSEDSTVÍ

Obyvatelé oceňují venkovský charakter obce, kde se lidé znají, zdraví a navzájem si pomáhají. Sousedské vztahy a přirozená neformální setkávání jsou vnímány jako základní prvek kvality života.

KLID A BEZPEČÍ – DOBRÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Navzdory těžební činnosti v katastru obce vnímají obyvatelé Mariánské Radčice jako klidné a bezpečné místo k životu. Do budoucna si přejí, aby obec směřovala k ekologicky příznivějšímu a zdravějšímu životnímu prostředí.

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE (UDRŽITELNÝ ROZVOJ)

Lidé v Mariánských Radčicích si stále více uvědomují, jak důležité je pečovat o jejich obec nejen pro ně, ale i pro jejich děti a budoucí generace. Záleží jim na tom, aby se dobře starali o obecní majetek, krajinu kolem nich i o vztahy mezi sousedy. Přejí by si, aby Radčice zůstaly příjemným místem k životu i za mnoho let – s dobrým bydlením, možnostmi pro mladé lidi a ohleduplným přístupem k přírodě i prostředí, ve kterém společně žijí.

CO NÁS SPOJUJE

- Shoda na potřebě řešení bytové situace a nutnosti investovat do obnovy bytového fondu.
- Silný citový vztah k obci
- Sdílená touha po zachování vesnického ducha a klidu
- Zájem o komunitu a vztahy mezi lidmi
- Ochota zapojit se a něco pro obec udělat

CO NÁS ROZDĚLUJE

- Různé úhly pohledu na bytovou politiku a investice
- Rozepře mezi spolky/aktivními skupinami
- Vytrácení sousedského ducha a anonymizace vztahů

DILEMATA, KTERÁ NÁS TRÁPÍ

- Ztratí se vesnický duch
- Bezhlavé rozšiřování vesnice
- Prolomení těžebních limitů
- Vedení obce nezodpovědnými a sobeckými lidmi
- Rozprodání obecního majetku
- Nebude tu nikdo, kdo by to tu převzal - úpadek vesnice z pohledu vylidnění, stárnutí obyvatelstva
- Mladá generace - zájem zůstat v obci a usadit se, pečovat o obec, zasadit se o její rozvoj
- Péče o lidi v křehké situaci (mladé rodiny, senioři či lidé se zdravotními problémy atp.)
- Nezdařilá rekultivace
- Nedostupná lékařská péče
- Usilovat o konec těžby a přijít o příjmy, nebo „uzdravit“ krajinu po těžbě

VÝZVY KTERÉ MÁME PŘED SEBOU

MARIÁNSKÉ RADČICE ----->2035

DOSTUPNOST A KVALITA BYDLENÍ

Obec čelí nedostatku dostupného a kvalitního bydlení, zejména pro mladé rodiny a seniory. Volné byty nejsou vždy v dobrém technickém stavu a chybí jasná koncepce jejich využití. Výzvou je také využití rozvojových ploch, které obec vlastní, a zajištění nových forem bydlení, které odpovídají potřebám obyvatel.

KOMUNIKACE OBCE A INTEGRACE MLADÝCH DO CHODU OBCE

Vztahy mezi vedením obce a obyvateli někdy narážejí na slabší komunikaci a nezájem o dění v obci, zejména ze strany mladší generace, která se často pohybuje spíše ve světě sociálních sítí než v reálném životě komunity. Výzvou je vytvořit prostředí, kde se lidé budou více zapojovat, zajímat se o dění kolem sebe a aktivně přispívat k rozvoji obce. Jen tak zajistíme, že obec zůstane živým a soudržným místem i pro další generace.

ÚPADEK KOMUNITNÍHO ŽIVOTA A SOUSEDSKÝCH VZTAHŮ

Obec stále čerpá z venkovského charakteru a přirozené blízkosti mezi lidmi, ale v posledních letech dochází k oslabování sousedských vazeb. Výzvou je udržet a rozvíjet komunitní život, podpořit neformální setkávání a vytvořit prostředí, ve kterém se lidé cítí být součástí společného prostoru.

PODOBA KRAJINY PO TĚŽBĚ

Okolní krajina byla zásadně poznamenána těžbou a bude vyžadovat dlouhodobý proces rekultivace, revitalizace a resocializace. Obec se musí připravit na aktivní roli v tomto procesu – vyjasnit si vlastní představy, vyjednávat s partnery a plánovat využití území tak, aby bylo prospěšné obyvatelům i životnímu prostředí.

VÝPADEK PŘÍJMŮ Z TĚŽBY

Příjmy z těžby tvoří významnou část obecního rozpočtu. S jejich očekávaným poklesem po ukončení těžby bude nutné hledat nové zdroje financování a pečlivě plánovat výdaje. Výzvou je zajistit dlouhodobou ekonomickou stabilitu obce bez závislosti na vnějších zdrojích s omezenou životností.

KAM SMĚŘUJEME – STRATEGICKÉ CÍLE

MARIÁNSKÉ RADČICE ----->2035

1

ROZVOJ BYDLENÍ, MOBILITY A BEZPEČNÉHO PROPOJENÍ OBCE

Cílem je zajistit kvalitní a dostupné bydlení pro různé skupiny obyvatel a zároveň rozvíjet infrastrukturu, která umožní bezpečný pohyb pěších, cyklistů i motoristů v rámci obce. Důraz je kladen na propojení jednotlivých částí území, zlepšení technického stavu komunikací a podporu udržitelné mobility.

2

POSÍLIT KOMUNITNÍ ŽIVOT A KOMUNIKACI V OBCI

Obec usiluje o posílení vztahů mezi lidmi, podporu sousedství a větší zapojení obyvatel do veřejného dění. Důraz je kladen na lepší informovanost, pravidelnou komunikaci ze strany vedení obce a vytváření prostoru pro dialog, spolupráci a společné aktivity napříč generacemi.

3

ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V OBCI A ZAHÁJIT PŘÍPRAVY NA UKONČENÍ TĚŽBY

Strategickým cílem je zvládnout přechod od těžební minulosti k ekologicky příznivější budoucnosti. Obec chce aktivně ovlivňovat rekultivaci krajiny, plánovat nové využití okolního území a podpořit tak obnovu prostředí, které bude zdravé, atraktivní a otevřené obyvatelům případně i návštěvníkům.

4

EKONOMICKÁ STABILITA

Obec směřuje k zajištění finanční udržitelnosti a nezávislosti i po skončení těžby. To zahrnuje hledání nových příjmů, efektivní správu majetku a zodpovědné plánování výdajů. Dlouhodobou prioritou je zajistit stabilní rozpočet, který umožní investice do rozvoje a udrží kvalitu veřejných služeb.

1 ROZVOJ BYDLENÍ, MOBILITY A BEZPEČNÉHO PROPOJENÍ OBCE

STRATEGICKÝ CÍL

SPECIFICKÝ CÍL

OPATŘENÍ

1.1 Zvýšit dostupnost obecního bydlení pro mladé rodiny

- 1.1.1 Výstavba nových obecních bytů a rekonstrukce stávajících bytů
- 1.1.2 Aktualizace a transparentní zveřejňování pořadníku na obecní byty
- 1.1.3 Rozvoj technické infrastruktury pro bydlení

1.2 Vytvořit podmínky pro samostatné bydlení seniorů v obci

- 1.2.1 Studie proveditelnosti a návrh chráněného/seniorského bydlení
- 1.2.2 Vymezení vhodného pozemku/ů a zahájení projektové přípravy
- 1.2.3 Výstavba bytového domu pro seniory

1.3 Podpořit rozumnou a kvalitní výstavbu včetně mobility, bezpečnosti a propojení území

- 1.3.1 Vypracování studie území s důrazem na zachování vesnického charakteru
- 1.3.2 Vytvořit aktivní nabídku obecních pozemku pro výstavbu
- 1.3.3 Podpořit mobilitu, bezpečnost a propojenost území
- 1.3.4 Zlepšení dopravní obslužnosti směrem na Braňany a Most

2 POSÍLIT KOMUNITNÍ ŽIVOT A KOMUNIKACI V OBCI

STRATEGICKÝ CÍL

SPECIFICKÝ CÍL

OPATŘENÍ

2.1 Posílit spolkový a komunitní život

- 2.1.1 Zřízení obecního mikrograntového programu pro komunitní aktivity a spolky
- 2.1.2 Vytvoření funkce koordinátora komunitních aktivit nebo kulturní komise
- 2.1.3 Zřídit mládežnickou radu obce
- 2.1.4 Rozvoj sportovní a kulturní infrastruktury

2.2 Posílit mezilidské vztahy, tradice a mezigenerační soudržnost

- 2.2.1 Organizace pravidelných sousedských akcí-např. Den obce, sousedské slavnosti apod.
- 2.2.2 Podpora tradic a mezigeneračních projektů- např. Kronika obce, dílny seniorů s dětmi
- 2.2.3 Péče o místní identitu a historickou paměť

2.3 Zlepšit komunikaci mezi vedením obce a občany

- 2.3.1 Zavedení pravidelných veřejných setkání (čtvrtletní forum, rozpočtová diskuze)
- 2.3.2 Modernizace webu, pořízení mobilního rozhlasu využívání klasického rozhlasu

3 ZLEPŠIT ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V OBCI A ZAHÁJIT PŘÍPRAVY NA UKONČENÍ TĚŽBY

STRATEGICKÝ CÍL

SPECIFICKÝ CÍL

OPATŘENÍ

3.1 Připravit se na rekultivaci krajiny po těžbě

- 3.1.1 Zpracování studie pro území po těžbě s důrazem na přírodu a rekreaci
- 3.1.2 Vytvoření pracovní skupiny obcí zasažené těžbou pro vyjednávání s ČEZ a ministerstvem o podobě rekultivace (nebo připojení ke stávající)

3.2 Zvýšit kvalitu ovzduší, rozvíjet zeleň a modrou infrastrukturu a zlepšit nakládání s odpady

- 3.2.1 Výsadba izolační zeleně mezi lomem a intravilánem (stromové pásy a keře)
- 3.2.2 Rozvoj zeleně a vodního hospodářství
- 3.2.3 Výstavba, vybavení a modernizace sběrného místa v obci

3.3 Zvýšit ekologické povědomí a zapojení veřejnosti

- 3.3.1 Založení výboru životního prostředí
- 3.3.2 Uspořádání edukačních akcí-den krajiny, exkurze, workshop s odborníky

4 EKONOMICKÁ STABILITA

STRATEGICKÝ CÍL

SPECIFICKÝ CÍL

OPATŘENÍ

4.1 Diverzifikovat příjmy před ukončením těžby

4.1.1 Vypracování ekonomického transformačního plánu

4.1.2 Maximalizovat příjmy z dotačních programů a ze správy obecního majetku a služeb

4.2 Efektivní správa majetku a snižování nákladů

4.2.1 Energetická modernizace veřejných budov a infrastruktury

4.2.2 Vytvoření dlouhodobého plánu údržby a pasportizace obecního majetku

4.2.3 Zavedení systému pravidelných kontrol obecních objektů

4.3 Podpořit soběstačnost a odolnost obce

4.3.1 Pořízení místní energetické koncepce

4.3.2 Realizace obnovitelných zdrojů na území obce

4.3.3 Zpracování energetického auditu obce

1 ROZVOJ BYDLENÍ, MOBILITY A BEZPEČNÉHO PROPOJENÍ OBCE

STRATEGICKÝ CÍL

1.1 Zvýšit dostupnost obecního bydlení pro mladé rodiny

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Mladé rodiny mají zájem zůstat v obci, ale často nemají kde bydlet. Obecní byty jsou nedostupné, pořadník stagnuje a není jasná vize dalšího rozvoje.

CÍLOVÝ STAV

Obec má vymezené kapacity a systém podpory bydlení pro mladé (např. výhodné nájemné, dostupné obecní byty, transparentní pořadník).

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Rekonstrukce prázdných obecních bytů, výstavba nových jednotek (např. v budově bývalého úřadu), určení preferenčních kritérií pro mladé rodiny.

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Mladé rodiny odejdou jinam, populace obce se bude dále stárnout, poklesne školní docházka a aktivní život v obci.

VLIV NA HODNOTY

SOUNÁLEŽITOST A PATRIOTISMUS

KOMUNITA A SOUSEDSTVÍ

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Nízká míra výstavby, obec má nezasíťované pozemky, 68 obecních bytů, z nichž část je v horším stavu a jsou již plně naplněny kapacity.

Str. 13-14 „Nízká míra výstavby, obec má vlastní pozemky pro výstavbu, ale nejsou zasíťované ani rozparcelované. Obec vlastní 2,24 ha určené k výstavbě.“

Str. 15-16: „Obec vlastní 68 bytů, technický stav mnoha z nich je špatný, některé jsou nevyužité.“

Str. 29-31: „Stárnutí obyvatel, pokles mladé populace, potřeba nových obyvatel k zachování rovnováhy.“

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

73 % respondentů podporuje výstavbu obecních bytů; opakovaně zaznívá nedostatek dostupného bydlení.

Str. 3-4: „Nedostatek obecních bytů byl opakovaně zmiňován respondenty.“

Str. 5: „73 % respondent podporuje výstavbu obecních bytů.“

Str. 7: „Obec má být místem pro mladé rodiny, potřeba jejich podpory.“

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Kritika nečinnosti v oblasti bytového hospodářství, prázdné nevyužité byty, netransparentní pořadník

Str. 4-5: „Lidé kritizují situaci s pořadníkem, nevyužívání prázdných bytů a slabou aktivitu v této oblasti.“

Str. 7: „Obec má prostředky, ale neřeší bytovou situaci.“

1 ROZVOJ BYDLENÍ, MOBILITY A BEZPEČNÉHO PROPOJENÍ OBCE

STRATEGICKÝ CÍL

1.2 Vytvořit podmínky pro samostatné bydlení seniorů v obci

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Stárnutí populace je výrazné. V obci ale chybí odpovídající bydlení pro starší obyvatele – menší byty, dostupné služby, bezbariérovost.

CÍLOVÝ STAV

Senioři mají možnost zůstat v obci, žít samostatně, ale s možností podpory (např. pečovatelské služby, dovoz jídla).

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Přestavba nebo výstavba menších bytů pro seniory, příprava systému doprovodných služeb (úklid, obědy, kontakt s obcí).

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Starší lidé zůstanou v nevyhovujících bytech nebo budou nuceni odejít do jiných zařízení mimo obec, ztráta kontaktu s komunitou.

VLIV NA HODNOTY

KOMUNITA A SOUSEDSTVÍ

KLID A BEZPEČÍ — DOBRÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Analýza ukazuje, že stárí populace roste a budoucí trend je vyšší růst starších obyvatel, což sebou nese potřebu se o ně postarat a připravit jim podmínky.

Str. 10–11: Výrazné stárnutí populace, trojnásobný nárůst seniorů za 20 let.

Str. 11: Index stárí roste, hrozí převaha seniorů bez adekvátní infrastruktury.

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Z dotazníků vyplývá podpora bydlení s pečovatelskou službou, potřeba řešit situaci seniorů.

Str. 5–7: „Potřeba zajistit důstojné podmínky pro seniory, včetně bydlení a péče.“

Str. 7: „Podpora pro vznik bydlení s pečovatelskou službou.“

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Od respondentů byl patrný skepticismus k domovům důchodců, preference malých samostatných bytů s podporou (úklid, jídlo)

Str. 6–7: „Lidé požadují bydlení pro seniory – menší byty, samostatnost, komunitní prvky.“

Str. 8: „Skepticismus k domovům důchodců, preference malých samostatných bytů s podporou.“

1 ROZVOJ BYDLENÍ, MOBILITY A BEZPEČNÉHO PROPOJENÍ OBCE

STRATEGICKÝ CÍL

1.3 Podpořit rozumnou a kvalitní výstavbu včetně mobility, bezpečnosti a propojení území

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Cílem je řízeně rozvíjet novou výstavbu tak, aby zachovala charakter obce, byla dopravně dostupná, bezpečná a logicky napojená na stávající infrastrukturu.

CÍLOVÝ STAV

Nová zástavba probíhá koncepčně, s respektováním vesnického rázu. Území je dobře propojeno chodníky, cestami a další dopravní infrastrukturou, která zajišťuje bezpečný pohyb a dostupnost.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Vymezit vhodné plochy pro výstavbu, naplánovat zasíťování a komunikace, nastavit pravidla pro urbanistický rozvoj, investovat do chodníků a cyklostezek.

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Výstavba bude živelná a nekoordinovaná, obec ztratí svůj charakter, vzniknou dopravní problémy a některé lokality zůstanou špatně dostupné či nebezpečné pro pohyb.

VLIV NA HODNOTY

KOMUNITA A SOUSEDSTVÍ

KLID A BEZPEČÍ — DOBRÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Z analýzy vyplývá územního plánu vyplývá, že obec vlastní většinu plochy, která je v obci určená k výstavbě, proto je důležité přistoupit k budoucí výstavbě komplexně a uspokojit potřeby starších obyvatel a mladých rodin.

Str.13–14: „Územní plán vymezuje 2,69 ha pro bydlení, z toho 2,24 ha patří obci. Nutná infrastruktura a koncepce.“

Str. 14: „Výstavba je nepravidelná, chybí stabilní plánování.“

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Z dotazníků vyšla podpora kontrolovaného rozvoje, zachování vesnického charakteru.

Str. 5–7: „Obyvatelé podporují „rozumný růst“ – zachovat vesnický charakter, ale umožnit výstavbu.“

Str. 7: „Výslovné odmítnutí masové výstavby, podpora kontrolovaného rozvoje.“

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Z rozhovorů byli často patrné obavy z přemrštěného růstu; požadavek na klid a harmonii výstavby s prostředím a z toho vyplývající plan a koncepce výstavby.

Str. 6–7: „Obavy z příliš rychlého růstu, přání zachovat charakter obce.“

Str. 8: „Vize vesnice s kontrolovanou výstavbou, zachováním krajiny a klidu.“

2 POSÍLIT KOMUNITNÍ ŽIVOT A KOMUNIKACI V OBCI

STRATEGICKÝ CÍL

2.1 Posílit spolkový a komunitní život

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Obec má jen minimum aktivních spolků a nízkou míru občanského zapojení. Přitom u obyvatel existuje zájem být aktivní, jen jim chybí struktura/platforma.

CÍLOVÝ STAV

V obci působí nejméně jeden aktivní spolek, který pořádá akce pro různé věkové i zájmové skupiny na pravidelné bázi.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Zřídit mikrogranty na komunitní projekty, vytvořit „komunitní platformu“ nebo koordinátora.

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Obyvatelé se budou dále izolovat, akce bude pořádát jen vedení obce a spolkový život vymizí.

VLIV NA HODNOTY

SOUNÁLEŽITOST A PATRIOTISMUS

KOMUNITA A SOUSEDSTVÍ

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Z analýzy je patrné malé množství aktivních spolků; obecní akce zajišťuje většinou vedení nebo jeden aktivní spolek, kterým je Občanské sdružení pro Mariánské Radčice. Nutno posílit diverzitu spolků a tím i komunitního života.

Str. 24: „V Mariánských Radčicích není spolková činnost příliš rozvinutá. Z aktivních organizací v obci vyniká především Občanské sdružení pro Mariánské Radčice, které se podílí na různých komunitních aktivitách. Kromě něj zde formálně působí i další spolky [...] avšak dostupná data naznačují, že jejich činnost není příliš výrazná či pravidelná.“

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Z dotazníkového šetření vyplývá, že značná část respondentů by se chtěla zapojit do organizace komunitních akcí, chybí jim však nástroje a platformy.

Str. 7: Třetina respondentů má zájem pomáhat, chybí struktura a vedení.

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Respondenti litují útlumu spolkového života, zmiňují potenciál neformálních iniciativ (koupaliště, koncerty), nicméně je třeba se s tímto stavem nesmířit, ale něco udělat proto, aby se tento stav zlepšil.

Str. 5-6: Lidé kritizují neexistenci spolkové činnosti, zmiňují potenciál (např. koupaliště, koncerty).

2 POSÍLIT KOMUNITNÍ ŽIVOT A KOMUNIKACI V OBCI

STRATEGICKÝ CÍL

2.2 Posílit mezilidské vztahy, tradice a mezigenerační soudržnost

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Mezilidské vztahy se zhoršily, lidé se odcizují. Přitom tradiční vesnická sounáležitost je stále považována za klíčovou hodnotu.

CÍLOVÝ STAV

Pravidelné sousedské akce a tradice spojují generace, lidé se zdraví a znají, nově příchozí se zapojují.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Zorganizovat komunitní události (např. sousedské slavnosti), podpořit tradice a setkávání generací.

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Z obce se stane satelitní sídlo bez ducha, starousedlíci i nově příchozí zůstanou uzavřeni.

VLIV NA HODNOTY

SOUNÁLEŽITOST A PATRIOTISMUS

KOMUNITA A SOUSEDSTVÍ

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Z analýzy vyplývá, že v důsledku nízké spolkové činnosti a negativního trendu spolkové činnosti do budoucna budou ubývat platformy pro posilování mezilidských vztahů a začleňování nových občanů do chodu obce a propast mezi generacemi se může rovněž prohlubovat.

Str. 25: „V Mariánských Radčicích není spolková činnost příliš rozvinutá... dostupná data naznačují, že jejich činnost není příliš výrazná či pravidelná.“ – pokud se spolkový život neaktivizuje, soudržnost nebude růst a obec zůstane roztržštěná.

Str. 25: „Navzdory nižší aktivitě spolků se obec snaží podporovat kulturní život a organizuje širokou škálu akcí pro různé věkové skupiny.“ – obec má už zavedený základ kulturních akcí, který lze rozšířit na pravidelné sousedské slavnosti.

Str. 25: „Významnou roli v životě obce hraje také spolupráce s církví... přispívá k duchovnímu a komunitnímu životu obce a posiluje vazby mezi místními obyvateli.“ – Posilování mezigenerační soudržnosti skrze tradiční instituce.

Str. 13: „S příchodem nových obyvatel může vzniknout riziko sociální polarizace mezi dlouhodobými rezidenty a nově příchozími... vyžadovat efektivní integrační opatření.“ – potřeba vědomé práce na integraci je zdůvodněna rizikem narušení soudržnosti.

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

V dotaznících bylo mnoho návrhů na komunitní akce; stesk po tradicích a komunitních vazbách.

Str. 4: Lidé se chtějí scházet, navrhují společné akce (kino, úklid)

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Respondenti popisují rozpad sousedských vztahů, obavy ze „ztráty ducha vesnice“, lidé se chtějí scházet, ale není pro to prostor.

Str. 3,5-6: Reflexe rozpadu sousedských vztahů, stesk po „vesnici, kde se každý znal“.

Str. 5-6: Lidé kritizují neexistenci spolkové činnosti, zmiňují potenciál (např. koupaliště, koncerty).

2 POSÍLIT KOMUNITNÍ ŽIVOT A KOMUNIKACI V OBCI

STRATEGICKÝ CÍL

2.3 Zlepšit komunikaci mezi vedením obce a občany

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

V současnosti naráží komunikace mezi vedením obce a obyvateli na nedostatek informovanosti a nízkou míru zapojení veřejnosti. Zejména mladí lidé často zůstávají mimo veřejné dění. Chybí pravidelný, otevřený dialog i moderní komunikační nástroje, které by usnadnily vzájemné porozumění.

CÍLOVÝ STAV

Občané mají snadný přístup k důležitým informacím, cítí se být součástí rozhodovacích procesů a aktivně se zapojují do veřejného života. Komunikace probíhá pravidelně, srozumitelně a vícekanalově – osobně, online i prostřednictvím veřejných setkání. Obec je vnímána jako otevřená a vstřícná ke svým obyvatelům.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Nabízet platformy pro průběžnou každodenní komunikaci (Instagram, facebook, mobilní rozhlas, platformu pro podněty-web) a také prostor na osobních schůzkách (např. kafe s vedením).

VLIV NA HODNOTY

SOUNÁLEŽITOST A PATRIOTISMUS

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Z obce se stane satelitní sídlo bez ducha, starousedlíci i nově příchozí zůstanou uzavřeni.

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Z analýzy je patrné, že obec nevyužívá celou paletu možností komunikace s občany. Kvalitativní a kvantitativní stránka sdělení z historicky dohledaných informací není také příliš dobrá.

Str. 27: „Obecní úřad komunikuje s občany prostřednictvím webových stránek, obecní noviny apod.“ – nízký počet komunikačních kanálů

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Z dotazníků vyplývá, že respondenti často kritizují podobu webové stránky, zároveň vnímají, že je možné zlepšit informovanost obyvatel a dávají konkrétní návrhy.

Str. 6: Kritika zastaralého webu, špatná dostupnost informací.

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Z rozhovorů vzešli požadavky na schůze, fórum, otevřenou komunikaci; lidé často netuší, co se v obci děje, to jen umocňuje potřebu rozšíření palety komunikačních kanálů a zvýšení počtu sdělení a zároveň zpracovat na detail sdělení.

Str. 7-8: „Nevíme, co se děje.“ – požadavek na veřejné fórum, schůze, komunikaci

3 ZLEPŠIT ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V OBCI A ZAHÁJIT PŘÍPRAVY NA UKONČENÍ TĚŽBY

STRATEGICKÝ CÍL

3.1 Připravit se na rekultivaci krajiny po těžbě

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Obec nemá vlastní vizi, jak má vypadat území po ukončení těžby. Tato iniciativa je však klíčová pro udržitelnost.

CÍLOVÝ STAV

Existuje konkrétní plán rozvoje rekultivovaných ploch pro rekreaci, přírodu a kvalitní krajinu

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Vypracovat plán, vyjednávat s ČEZ a dalšími aktéry, připravit pozice do územních plánů.

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Území zůstane dlouho bez využití, snižuje se šance na kvalitní rekultivaci, rozhodnou jiní.

VLIV NA HODNOTY

KLID A BEZPEČÍ — DOBRÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Z analýzy vyplývá, že více než polovina území je zasažena těžbou hnědého uhlí. Nové informace od ministerstva životního prostředí ukazují, že těžba bude ukončena v roce 2033, což sebou nese otázku, jak bude probíhat rekultivace krajiny. V současné době však nejsou známe konkrétní plány rekultivace.

Str. 27: „Historicky byla kvůli těžbě vysídlena místní část Libkovice, což je dodnes výrazným mementem dopadů těžební činnosti na region. Přibližně polovina území obce je zasažena těžbou, což ovlivňuje nejen krajinný ráz, ale i kvalitu ovzduší a ekosystémy v okolí.“ – Obec je historicky a stále významně ovlivněna těžbou, což potvrzuje nutnost vytvořit vizi, jak s tímto územím naložit po jejím ukončení

Str. 27: Rekultivace již probíhá (vodní plochy, stromořadí) a vytváří se potenciál pro budoucí přírodní a rekreační využití.

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Respondenti mají různé úhly pohledu na rekultivaci, někdo to vůbec neřeší, ale opakují se i vize klidné rekreační oblasti s jezerem a zelení.

Str. 7: Vize budoucnosti obsahuje jezera, lesy, klidné rekreační využití.

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Z rozhovorů vyplývá nedůvěra vůči ČEZu, přání mít vlastní plán a být aktivní partner při rekultivaci.

Str. 6: „Chceme rekreační oblast, ale nevíme, co s tím bude – ČEZu nevěříme.“

3 ZLEPŠIT ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V OBCI A ZAHÁJIT PŘÍPRAVY NA UKONČENÍ TĚŽBY

STRATEGICKÝ CÍL

3.2 Zvýšit kvalitu ovzduší, rozvíjet zeleň a modrou infrastrukturu a zlepšit nakládání s odpady

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Cílem je zlepšit životní prostředí snížením prašnosti, rozvojem zeleně, zadržením dešťové vody a lepším nakládáním s odpady, což povede k zdravějšímu a příjemnějšímu prostředí pro obyvatele.

CÍLOVÝ STAV

Mariánské Radčice jsou obcí s čistším ovzduším, hustší a udržitelnou zelení, funkční modrou infrastrukturou (např. retenčními prvky) a moderním systémem třídění a sběru odpadů. Životní prostředí je stabilnější a více odolné vůči klimatickým výkyvům.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Výsadba stromů, založení retenčních ploch a pásů zeleně, zlepšení odvodu dešťových vod, péče o potok a jeho okolí.

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Zhoršující se zdraví obyvatel, pokles kvality života, ztráta atraktivity obce.

VLIV NA HODNOTY

KLID A BEZPEČÍ — DOBRÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Analýza potvrdila, že kvalita ovzduší v obci je negativně ovlivněna těžbou, zejména v podobě zvýšené prašnosti a častého překračování limitů. Klíčové je proto podporovat rozvoj modré infrastruktury, která napomáhá zvlhčení prostředí, a zároveň ji kombinovat s výsadbou zeleně za účelem snížení prašnosti a zlepšení mikroklimatu.

Str. 26: „Kvalita ovzduší v obci není na uspokojivé úrovni. V průběhu roku jsou opakovaně zaznamenávány překročení limitů jemných poletavých částic PM10 a PM2.5, které mají negativní dopad na lidské zdraví. Tyto částice pocházejí především z těžby, průmyslových aktivit a lokálního vytápění.“

Str. 26: „Hranice těchto zemědělských oblastí jsou často doplněny o stromořadí, která podporují retenční schopnost krajiny, zlepšují mikroklima a přispívají ke snižování prašnosti.“

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Dotazníkové šetření ukázalo, že investice do zeleně a prostředí je nejčastěji volená priorita, zároveň byla i často v negativním světle skloňována prašnost.

Str. 5: Nejvyšší podpora pro investice do zeleně a veřejného prostoru.

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Z rozhovorů vyplývá silná poptávka po stromech, výsadbě, údržbě potoka, redukcí prašnosti.

Str. 5-6: Výrazná kritika prašnosti, návrhy na výsadbu stromů.

3 ZLEPŠIT ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V OBCI A ZAHÁJIT PŘÍPRAVY NA UKONČENÍ TĚŽBY

STRATEGICKÝ CÍL

3.3 Zvýšit ekologické povědomí a zapojení veřejnosti

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Ekologie není dosud dostatečně zakotvena ve veřejném životě. Přitom řada lidí by se chtěla zapojit.

CÍLOVÝ STAV

Občané se účastní environmentálních akcí, vzniká ekologicky uvědomělá komunita.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Založení ekologického spolku, školní projekty, veřejné akce jako Den krajiny

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Nezájem o krajinu, nižší šance na udržitelný rozvoj po těžbě.

VLIV NA HODNOTY

KOMUNITA A SOUSEDSTVÍ

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Z analýzy vyplývá, že území Radčic je vlivem těžby výrazně ekologicky zranitelné, nicméně to nabízí značný rekultivační potenciál a zavádění ekologicky přívětivých opatření bude mít velký efekt.

Str. 26: „Životní prostředí v Mariánských Radčicích je výrazně ovlivněno těžbou hnědého uhlí, která po desetiletí formovala krajinu i kvalitu života místních obyvatel.“ – Podkládá nutnost ekologického uvědomění jako reakci na environmentální zátěž.

Str. 7: „Terén byl narušen dolovými jámami a výsypkami, které jsou postupně rekultivovány. (...) Krajinu tvoří směs industriálních prvků, rekultivovaných ploch a nových lesů.“ – Nabízí příležitost pro environmentální projekty, které mohou být veřejně podporovány.

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Z dotazníků vyplývá ochota účastnit se úklidu a komunitních eko-aktivit.

Str. 4,7: Silná vůle pomáhat s úklidy, ochota organizovat ekologické akce.

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Respondenti se často nabízejí s dobrovolnou iniciativou například uklidit potok, nicméně chybí koordinace a implulz. Chybí vůdce, který to zorganizuje.

Str. 6: Vyzdvihována činnost kolem potoka, lidé chtějí být zapojeni – chybí koordinace.

4 EKONOMICKÁ STABILITA

STRATEGICKÝ CÍL

4.1 Diverzifikovat příjmy obce před ukončením těžby

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Významná část rozpočtu je závislá na příjmech z těžby, která skončí nejpozději do roku 2033.

CÍLOVÝ STAV

Obec má nový plán příjmů a rozvoje, který není vázán na těžební činnost.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Scénářový ekonomický plán, příprava dotačních strategií, budování rezerv.

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Hrozí náhlý propad příjmů, omezí se investice, poklesne kvalita života.

VLIV NA HODNOTY

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Analýza ukázala, že příjmy z těžby tvoří 30 % rozpočtu v roce 2024 a budoucí trendy ukazují, že tento podíl příjmů z těžby se bude výrazně zvyšovat. Po roce 2030 však hrozí výpadek, který může velice obecní rozpočet bolet, pokud se obec nepřipraví.

Str. 29: „Je však důležité zmínit, že významnou roli v obecních příjmech hrají výnosy z těžby, neboť přibližně polovina území obce je dotčena těžební činností. Tento faktor významně přispívá k rozpočtovým přebytkům a umožňuje obci dosahovat nadstandardních příjmů oproti jiným srovnatelným obcím.“

Str. 29: „V roce 2024 příjmy dosáhly rekordních 9,4 milionu Kč. Tento trend ukazuje, že těžba se stala klíčovým zdrojem obecních příjmů, což umožňuje financování rozvoje a investic. Nicméně dlouhodobá udržitelnost těchto příjmů závisí na budoucím vývoji těžby...“

Str. 31: „...po roce 2030 by následoval prudký pokles [příjmů z těžby]. To znamená, že od tohoto roku by obec přišla o tento klíčový zdroj příjmů, což by mohlo mít zásadní dopad na její rozpočet a finanční stabilitu... snížit objem investic.“

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Respondenti reflektují nutnost přechodu na jiné příjmy. Je patrné, že se obec musí připravit, aby to v budoucnu „nebolelo“.

Str. 7: Respondenti počítají s nutností změny – „něco se musí udělat“.

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Z rozhovorů jsou patrné obavy z budoucnosti bez „šachty“, výzva vytvořit plán B, aby se obec připravila na úpadek příjmů z těžby.

Str. 6: Obavy z budoucnosti bez šachty, požadavek na plán B.

4 EKONOMICKÁ STABILITA

STRATEGICKÝ CÍL

4.2 Efektivní správa majetku a snižování nákladů

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Obec vlastní řadu budov ve špatném technickém stavu, což zvyšuje provozní náklady.

CÍLOVÝ STAV

Zrekonstruované, energeticky úsporné objekty s nízkými náklady a vyšší kvalitou bydlení.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Zateplení, výměna oken, pasportizace majetku, čerpání dotací.

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Zvyšující se náklady, havárie, zhoršené podmínky pro nájemníky.

VLIV NA HODNOTY

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Z analýzy vyplývá, že stav obecních budov není ideální, budovy mají své mezery (například stará okna, nezateplené budovy, zastaralé zdroje vytápění). Je potřeba snižovat energetickou účinnost budov, což některé budovy vybízí, jelikož vyžadují rekonstrukce.

Str. 15-17: „Z analýzy technického stavu budov je patrné, že značná část objektů trpí absencí zateplení a degradací fasád i střešních krytin.“

„Rekonstrukce těchto staveb by nejen zvýšila kvalitu bydlení a užívání obecních prostor, ale zároveň by mohla přispět k úspoře provozních nákladů spojených s jejich vytápěním a údržbou.“

Str. 28-30: „Obec hospodaří převážně s přebytkovým rozpočtem [...] což vytváří prostor pro další rozvoj či investice do budoucnosti.“

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Respondenti uvedli energetické úspory mezi top investičními prioritami, zároveň má komunitní energetika velkou podporu.

Str. 5: Energetické úspory mezi top 5 investičních priorit.

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Respondenti často zmiňovali podněty k opravám bytů, zateplení, výměně oken.

Str. 5: Občané navrhuji investovat do bytů, zateplení, výměnu oken.

4 EKONOMICKÁ STABILITA

STRATEGICKÝ CÍL

4.3 Podpořit soběstačnost a odolnost obce

SPECIFICKÝ CÍL

POPIS

Obec čelí závislosti na vnějších dodávkách energií a služeb.

CÍLOVÝ STAV

Energeticky a provozně stabilní obec s vlastními zdroji.

CO PRO TO MŮŽEME UDĚLAT

Instalace FVE, VTE, úsporná opatření

CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEUDLÁME NIC (NULOVÁ VARIANTA)

Vyšší náklady obce na energie, omezování některých služeb apod.

VLIV NA HODNOTY

KLID A BEZPEČÍ — DOBRÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ODPOVĚDNOST K BUDOUCNOSTI OBCE

OPORA VE VSTUPNÍCH DOKUMENTECH

ANALÝZA

Z analýzy vyplývá potřeba se připravit na výpadek příjmů z těžby a zároveň řešit stav obecních nemovitostí, vybízí se tedy snižovat provozní náklady (výdaje) ve formě chytrých řešení ke správě budov a energetických úspor ve formě obnovitelných zdrojů.

Str. 16-17: „Z analýzy technického stavu budov je patrné, že značná část objektů trpí absencí zateplení a degradací fasád i střešních krytin... Rekonstrukce by mohla přispět k úspoře provozních nákladů spojených s jejich vytápěním a údržbou.“ - Podporuje úsporná opatření jako prostředek ke zvýšení odolnosti a soběstačnosti.

Str. 30-31: „Druhý scénář počítá s ukončením těžby v roce 2030... V tomto případě by bylo nezbytné hledat alternativní zdroje financování... například zvyšováním daňových příjmů, získáváním dotačních prostředků...“ - Podporuje nutnost přechodu na samostatnější model hospodaření a stabilitu provozu.

Str. 31: „Obec by se měla včas zabývat možnými scénáři a připravit strategii, jak minimalizovat negativní dopady případného ukončení těžby a zajistit udržitelný rozvoj...“ - Zdůrazňuje nutnost plánování odolnosti proti externím šokům.

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Z dotazníků je patrná touha po energetické soběstačnosti, což je podloženo i zájem o komunitní energetiku.

Str. 7: Poptávka po ekologické a soběstačné obci pro budoucnost

VSTUPNÍ ROZHOVORY

Respondenti volají po nezávislosti obce na vnějších zdrojích a stabilitě.

Str. 6: Obavy ze závislosti, přání nezávislého a stabilního provozu obce.

MONITORING A EVALUACE NAPLŇOVÁNÍ STRATEGICKÝCH CÍLŮ

V rámci strategického plánování obce byly na základě informací získaných z dotazníkového šetření, strukturovaných rozhovorů s obyvateli a podrobné socioekonomické analýzy stanoveny strategické a specifické cíle. Z těchto cílů následně vychází jednotlivá opatření, která konkretizují směr, jímž se chce obec v budoucím rozvoji ubírat. Tato opatření nepředstavují konkrétní projektové záměry, jelikož v této fázi není možné přesně určit jejich finální podobu – většina z nich je zatím ve stadiu ideové přípravy. Přesto dávají obci jasný rámec a orientaci pro další rozhodování a přípravu investičních i neinvestičních kroků.

Pro přehlednost a systematizaci byla vytvořena databáze – zásobník projektů – která zahrnuje již připravené nebo připravované projektové záměry včetně jejich vazby na konkrétní opatření v rámci strategického plánu. Tento nástroj slouží jako praktický podklad pro rozhodování o prioritách rozvoje.

Doporučuje se, aby obec každoročně sestavovala **„AKČNÍ PLÁN“**, ve kterém budou uvedeny konkrétní aktivity a projekty plánované k realizaci v daném roce, případně s přesahem do roku následujícího. Akční plán je zároveň úzce propojen s rozpočtem obce, což umožňuje efektivní plánování finančních zdrojů a zajišťuje realizovatelnost vybraných akcí.

Na konci každého roku by mělo proběhnout zhodnocení dosažených výsledků – tedy kolik a jakých konkrétních projektů se podařilo realizovat a v jaké míře byly naplněny stanovené cíle strategického plánu. Tento cyklický přístup k plánování, realizaci a vyhodnocování přispívá k udržení kontinuity rozvoje, zajišťuje adaptabilitu strategie na aktuální podmínky a podporuje transparentní rozhodování o dalším směřování obce.

ZÁSOBNÍK PROJEKTŮ

MARIÁNSKÉ RADČICE ----->2035

ROK	NÁZEV	STRATEGICKÁ OBLAST	NÁVAZNOST NA OPATŘENÍ VE SP
2025	Inovace dopravního značení na místních komunikacích	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.3.3
2025	Inovace Radčického okruhu	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.3.3
2025–2026	Výstavba beachvolejbalového hřiště ve volnočasovém areálu v obci	Posílit komunitní život a komunikaci v obci	2.1.4
2025–2026	Výstavba multifunkčního hřiště ve volnočasovém areálu v obci	Posílit komunitní život a komunikaci v obci	2.1.4
2025–2026	Rekonstrukce pomníků v ulici Komenského včetně výsadby rostlin	Posílit komunitní život a komunikaci v obci	2.2.3
2025–2026	Rekonstrukce opěrných zdí Radčického potoka v intravilánu obce	Zlepšit životní prostředí v obci a zahájit přípravy na ukončení těžby	3.2.2
2026–2027	Rekonstrukce a vybavení tělocvičny č.p.14	Posílit komunitní život a komunikaci v obci	2.1.4
2026–2027	Výstavba, vybavení a modernizace sběrného místa v obci	Zlepšit životní prostředí v obci a zahájit přípravy na ukončení těžby	3.2.3
2026–2028	Rekonstrukce části chodníků v ulici Komenského a Přířická	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.3.3
2026–2028	Vybudování chodníku z ulice Komenského od č.p.4 k volnočasovému areálu v obci	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.3.3
2026–2028	Rekonstrukce mostu před Radčický potok v ulici Mostecká	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.3.3
2026–2028	Rekonstrukce mostu přes Radčický potok v ulici Dukelských Hrdinů	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.3.3
2026–2028	Rekonstrukce, modernizace a inovace soustav veřejného osvětlení v obci	Ekonomická stabilita	4.2.1
2026–2028	Zateplení a rekonstrukce fasády budovy kulturního domu	Ekonomická stabilita	4.2.1
2026–2030	Výstavba bytového domu pro seniory	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.2.3
2026–2030	Vybudování cyklostezky Mostecké jezero – Mariánské Radčice – Lom	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.3.3
2026–2030	Výstavba lesoparku Ivana Dejmala (Severočeské doly)	Zlepšit životní prostředí v obci a zahájit přípravy na ukončení těžby	3.2.2
2026–2032	Změna zdrojů vytápění včetně vybudování otopných soustav v obecních domech, FVE, energetická opatření	Ekonomická stabilita	4.2.1
2027–2029	Vybudování inženýrských sítí pro výstavbu rodinných domů na p.p.č. 487/1	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.1.3
2027–2030	Rekonstrukce bytového domu č.p.90	Ekonomická stabilita	4.2.3
2027–2030	Rekonstrukce budovy Mateřinky a přilehlé školní zahrady včetně vybavení	Ekonomická stabilita	4.2.3
2030–2032	Výstavba bytových domů na p.p.č. 487/1	Rozvoj bydlení, mobility a bezpečného propojení obce	1.1.1

-
- Socioekonomická analýza
 - Vstupní snímky rozhovorů
 - Vyhodnocení dotazníku
 - Možnosti financování
 - Návrh akčního plánu
-

MARIÁNSKÉ RADČICE ----->2035

STRATEGICKÝ ROZVOJ OBCE

Závěrečná doložka

Tento dokument byl v souladu s ustanovením § 84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, řádně projednán a schválen Zastupitelstvem obce Mariánské Radčice. Schválení proběhlo dne XX. XX. 2025 na základě usnesení č. XXXXX, čímž dokument nabývá účinnosti. Jakékoli budoucí změny, doplnění či úpravy jeho obsahu podléhají schválení Zastupitelstvem obce.

Jaroslav Sikora, starosta obce

